

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 21.12.2006
KOM(2006) 831 v konečném znění

PŘEDLOHA ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

Hodnotící zpráva

**o provádění nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků 87
(bývalý článek 92) a 88 (bývalý článek 93) Smlouvy o ES na určité kategorie horizontální
státní podpory podle článku 5 tohoto nařízení**

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Přijatá nařízení o skupinových výjimkách	4
2.1.	První generace: nařízení o skupinových výjimkách pro malé a střední podniky a podporu de minimis (vyjma zemědělství a rybolovu) a nařízení o skupinových výjimkách pro podporu zaměstnanosti a podporu na vzdělávání	4
2.2.	Druhá generace: nařízení o skupinových výjimkách týkajících se podpory de minimis a podpory malým a středním podnikům působícím v produkci, zpracování a uvádění zemědělských produktů a produktů rybolovu na trh	5
2.3.	Transparentnost a kontrola	6
3.	Zkušenosti získané při provádění zmocňovacího nařízení a stávajících nařízení o skupinových výjimkách	6
3.1.	Používání nařízení o skupinových výjimkách členskými státy.....	6
3.2.	Nařízení o skupinových výjimkách pro malé a střední podniky (kromě zemědělství a rybolovu), vzdělávání a zaměstnanost	8
3.3.	Nařízení o skupinových výjimkách pro malé a střední podniky v odvětví zemědělství	9
3.4.	Nařízení o skupinových výjimkách pro malé a střední podniky v odvětví rybolovu ...	9
3.5.	Transparentnost a kontrola	10
4.	Závěry k provádění umožňujícího opatření a budoucímu vývoji.....	11
	ANNEX	12

1. ÚVOD

Nařízení Rady (ES) č. 994/98¹ (dále jen „zmocňovací nařízení“) přijaté dne 7. května 1998 Komisi umožňuje prostřednictvím nařízení prohlásit, že určité kategorie podpory jsou slučitelné se společným trhem (nařízení o skupinových výjimkách – článek 1 zmocňovacího nařízení) a že některé podpory nesplňují všechna kritéria čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES (de minimis – článek 2). Takováto podpora je osvobozena od oznamovací povinnosti podle čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES, a členské státy ji proto mohou poskytnout, aniž by čekaly na rozhodnutí Komise.

Komise navrhla Radě zmocňovací nařízení jako pokus umožnit v oblasti státní podpory stanovování priorit a zjednodušení s trojím zamýšleným účinkem:

- V oblastech, v nichž má Komise dostatečné zkušenosti, aby mohla stanovit obecná kritéria slučitelnosti, by členské státy měly mít možnost provést podporu, která nevyvolává obavy, co se týká její slučitelnosti, a to bez dalšího řízení před Komisí.
- Vzhledem k přímé účinnosti nařízení v členských státech (článek 249 Smlouvy o ES) bylo možno zajistit shodu s nařízeními o skupinových výjimkách prostřednictvím soukromoprávního prosazování práva u vnitrostátních soudů.
- Nařízení o skupinových výjimkách Komisi umožňuje, aby své zdroje soustředila na případy, které hospodářskou soutěž narušují nejvíce.

K zajištění účinného dohledu a ke splnění povinnosti Komise průběžně zkoumat všechny systémy podpory (čl. 88 odst. 1 Smlouvy o ES) zmocňovací nařízení obsahuje ustanovení o transparentnosti, předkládání zpráv a kontrole všech opatření podpory zavedených podle nařízení o skupinových výjimkách.

Nařízení o skupinových výjimkách lze přijmout pro tyto kategorie podpory (článek 1 zmocňovacího nařízení):

- podpora malých a středních podniků,
- podpora na výzkum a vývoj,
- podpora na ochranu životního prostředí,
- podpora zaměstnanosti a podpora na vzdělávání a
- podpora, jež odpovídá mapě poskytování regionální podpory schválené Komisí pro každý členský stát.

V nařízeních Komise stanoví účel podpory, kategorie příjemců, limity omezující podporu vyňatou z oznamovací povinnosti a podmínky pro kumulaci podpor a jejich kontrolu.

Nařízení *de minimis* (článek 2 zmocňovacího nařízení) zajišťuje, že podpora poskytnutá stejněmu podniku za dané časové období nepřekročí určitou pevně stanovenou částku.

Komise předkládá Evropskému parlamentu a Radě tuto zprávu o provádění uvedeného nařízení podle článku 5. Zpráva byla posouzena Poradním výborem pro státní podporu dne 09.11.2006.

¹

Nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků 92 a 93 Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory, Úř. věst. L 142/1-4 ze dne 14.5.1998.

Za účelem vyhotovení této zprávy si Komise od členských států vyžádala zkušenosti prostřednictvím dotazníku určeného pro všechny členské státy EU a státy ESVO, které jsou smluvní stranou dohody o EHP, a na základě následné diskuse na mezinárodní schůzce Komise a orgánů členských států dne 27. června 2006. Odezva členských států je základem třetí části této zprávy.

2. PŘIJATÁ NAŘÍZENÍ O SKUPINOVÝCH VÝJIMKÁCH

Na základě zkušeností získaných za účelem stanovení obecných kritérií slučitelnosti a rozvoje společného trhu Komise od roku 2001 přijala řadu nařízení o skupinových výjimkách týkajících se podpory malých a středních podniků, zaměstnanosti a podpory na vzdělávání a rovněž nařízení *de minimis* (odkazy viz příloha A). V současné době jsou všechna nařízení platná do 31. prosince 2006² s výjimkou nařízení o podpoře *de minimis* v zemědělském odvětví a v odvětví rybolovu, které je platné do 31. prosince 2008.

Nařízení o skupinových výjimkách týkajících se podpory na ochranu životního prostředí a podpory na výzkum a vývoj pro velké podniky nebyla dosud přijata, jelikož se zkušenosti s oznamenou podporou nepovažovaly za dostatečné.³

2.1. První generace: nařízení o skupinových výjimkách pro malé a střední podniky a podporu *de minimis* (vyjma zemědělství a rybolovu) a nařízení o skupinových výjimkách pro podporu zaměstnanosti a podporu na vzdělávání

První balíček tří nařízení byl přijat v lednu 2001 a skládal se z nařízení Komise (ES) č. 68/2001 o podpoře na vzdělávání, nařízení Komise (ES) č. 69/2001 o podpoře *de minimis* a nařízení Komise (ES) č. 70/2001 o státní podpoře malým a středním podnikům. Tato první generace nařízení o skupinových výjimkách byla v prosinci 2002 doplněna nařízením Komise (ES) č. 2204/2002 o státních podporách zaměstnanosti. Nařízení o skupinové výjimce týkající se zaměstnanosti se vztahuje pouze na režimy podpory, zatímco všechna ostatní nařízení o skupinových výjimkách se týkají rovněž poskytování jednotlivé podpory mimo režim.

V únoru 2004 se nařízením Komise (ES) č. 364/2004 oblast působnosti nařízení o skupinové výjimce pro malé a střední podniky rozšířila tak, aby zahrnovala podporu na výzkum a vývoj pro tyto podniky. Toto nařízení a nařízení Komise (ES) č. 363/2004 zároveň přizpůsobilo nařízení o skupinové výjimce týkající se podpory malých a středních podniků a podpory na vzdělávání nové definici malých a středních podniků (viz níže) a stanovilo, že se specifické povinnosti týkající se předkládání výročních zpráv v těchto dvou nařízeních o skupinových výjimkách se vstupem ustanovení o podávání zpráv v nařízení Komise (ES) č. 794/2004 (prováděcí nařízení)⁴ v platnost nahrazují obecným systémem předkládání výročních zpráv o státní podpoře.

Pozměněnou oblast působnosti nařízení po skončení platnosti Smlouvy o ESUO dne 23. července 2002 lze shrnout takto: Zatímco nařízení o skupinových výjimkách týkající se podpory na vzdělávání a podpory zaměstnanosti, jakož i části o výzkumu a vývoji v nařízení o skupinové výjimce pro malé a střední podniky zahrnují všechna odvětví, včetně zemědělství a rybolovu, a vylučují pouze podporu pro uhelný průmysl (vzdělávání, výzkum a vývoj v malých a středních podnicích) a podporu pro uhelný průmysl, stavby lodí a dopravu

² Prodloužení viz část 4.

³ Regionální investiční podpora viz část 4, odkaz 16.

⁴ Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES, Úř. věst. L 140, 30. dubna 2004, s. 1.

(zaměstnanost), nařízení o skupinové výjimce pro malé a střední podniky (vyjma výzkumu a vývoje) nezahrnuje podporu pro zemědělství a odvětví rybolovu. Nařízení o skupinové výjimce pro malé a střední podniky mimoto vylučuje podporu pro uhelný průmysl, zatímco nařízení de minimis vylučuje zemědělství a odvětví rybolovu a dopravy. V rámci oblasti působnosti nařízení o skupinových výjimkách je Komisi nutno podle čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES oznámit podporu překračující určitou limitní hodnotu nebo podporu vykazující určité zvláštnosti.

Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 umožňuje poskytování podpory malým a středním podnikům na počáteční investice, na externí poradenské služby a pro první účast na veletrzích a výstavách. Podniky jsou vymezeny podle definice malých a středních podniků stanovené v doporučení Komise.⁵

Ačkoli zmocňovací nařízení zmiňuje „podporu malých a středních podniků“ jako zvláštní kategorii podpory, je nutno poznamenat, že všechny ostatní kategorie podpory vyňaté z oznamovací povinnosti prostřednictvím bonusů rovněž zahrnují možnost podporovat za zvlášť příznivých podmínek malé a střední podniky.

Nařízení Komise (ES) č. 68/2001 o podpoře na vzdělávání umožňuje udělování podpory na obecné vzdělávání a odborné vzdělávání.

Nařízení Komise (ES) č. 2204/2002 o podpoře zaměstnanosti umožňuje poskytování podpory na vytváření nových pracovních příležitostí a nábor znevýhodněných pracovníků a zdravotně postižených osob a na nahradu dodatečných nákladů spojených se zaměstnáváním zdravotně postižených osob.

Nařízení Komise (ES) č. 69/2001 o podpoře de minimis stanoví, že se podpora jednomu podniku, která za období tří let nepřesáhne strop ve výši 100 000 EUR, nepovažuje za státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, a proto nepodléhá oznamovací povinnosti.

2.2. Druhá generace: nařízení o skupinových výjimkách týkajících se podpory de minimis a podpory malým a středním podnikům působícím v produkci, zpracování a uvádění zemědělských produktů a produktů rybolovu na trh

Druhá generace nařízení o skupinových výjimkách povoluje podporu pro malé a střední podniky v zemědělském odvětví a v odvětví rybolovu a zavádí v těchto odvětvích zvláštní nařízení de minimis.

Nařízení Komise (ES) č. 1/2004 týkající se státní podpory malým a středním podnikům působícím v zemědělství zahrnuje několik druhů podpor, včetně investiční podpory na produkci, zachování krajiny a tradičních staveb, podpory na investice do zpracování a uvádění na trh, podpory na povzbuzení produkce a uvádění jakostních zemědělských produktů na trh.

Podle nařízení Komise (ES) č. 1595/2004 týkajícího se státní podpory malým a středním podnikům působícím v odvětví rybolovu je možno osvobodit řadu podpor včetně: podpory na propagaci a/nebo reklamu produktů rybolovu, podpory na inovační opatření a technickou pomoc, podporu na vrakování rybářských plavidel, jakož i osvobození od daně u paliv podle směrnic Rady o energetických daních a DPH, pokud tato osvobození od daně představují státní podporu. Nařízení se nevztahuje na podporu poskytnutou malým a středním podnikům, je-li částka podpory vyšší než 1 milion EUR na příjemce za rok, nebo na podporu jednotlivých projektů se způsobilými výdaji překračujícími 2 miliony EUR.

⁵ Doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků, Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36, s účinkem od 1. ledna 2005, kterým se nahrazuje doporučení Komise 96/280/ES ze dne 3. dubna 1996, Úř. věst. L 107, 30.4.1996, s. 4.

Zkušenosti ukázaly, že pokud jsou splněny dané podmínky, jen velmi málo případů podpory udělené v zemědělství a odvětví rybolovu nesplňuje kritéria čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES. V říjnu 2004 Komise přijala nařízení (ES) č. 1860/2004 o podpoře de minimis v zemědělském odvětví a v odvětví rybolovu. Nařízení vyjímá z oznamovací povinnosti státní podporu, která v tříletém období nepřesahuje částku 3 000 EUR na zemědělce nebo rybáře. Aby se zamezilo narušování hospodářské soutěže, členské státy musejí v tříletém období dodržet rovněž celkový strop, který je roven přibližně 0,3 % ročního objemu výroby zemědělského odvětví nebo objemu výroby odvětví rybolovu.

2.3. Transparentnost a kontrola

Zmocňovací nařízení a specifická nařízení o skupinových výjimkách obsahují řadu ustanovení o transparentnosti a kontrole.⁶ Transparentnost je zajištěna především zveřejňováním souhrnných informací v Úředním věstníku a předkládáním výročních zpráv.

Podle první generace nařízení o skupinových výjimkách musejí členské státy Komisi zaslat souhrnné informace do 20 pracovních dnů od provedení opatření. Druhá generace zavádí dodatečná ustanovení o transparentnosti. Formuláře se souhrnnými informacemi je nutno zaslat 10 pracovních dnů před vstupem opatření podpory v platnost. Komise do pět pracovních dnů zveřejňuje formuláře v závazném znění na internetu. Při vstupu opatření podpory v platnost je členský stát povinen zveřejnit na internetu jeho úplné znění.

Pokud jde o podávání zpráv, zmocňovací nařízení od členských států vyžaduje, aby předkládaly výroční zprávy o uplatňování skupinových výjimek, a tyto zprávy musejí být zpřístupněny ostatním členským státům. Prováděcí nařízení zavedlo nová ustanovení týkající se revidovaného normalizovaného formátu pro oznamování⁷ pro všechna stávající opatření státní podpory včetně těch, na něž se vztahují ustanovení o skupinových výjimkách.

Pravidla týkající se kontroly vyžadují, aby členské státy uchovávaly záznamy po dobu deseti let.⁸ Tato pravidla se vztahují rovněž na podporu de minimis, ačkoli nařízení de minimis nevyžaduje, aby opatření byla zveřejňována, ani aby byly předkládány výroční zprávy.

3. ZKUŠENOSTI ZÍSKANÉ PŘI PROVÁDĚNÍ ZMOCŇOVACÍHO NAŘÍZENÍ A STÁVAJÍCÍCH NAŘÍZENÍ O SKUPINOVÝCH VÝJIMKÁCH

3.1. Používání nařízení o skupinových výjimkách členskými státy

Komise se domnívá, že uplatňování zmocňovacího nařízení a provádění různých nařízení o skupinových výjimkách bylo poměrně úspěšné. Zkušenosti ukazují, že členské státy značně využily urychlení procesu provádění opatření podpory v oblastech, na něž se vztahují nařízení o skupinových výjimkách. Pro nové členské státy nařízení představuje důležitý nástroj k přizpůsobení jejich politiky státní podpory. Některé členské státy však oznámily, že jim zavedení nařízení o skupinových výjimkách přineslo administrativní zátěž a přeneslo na ně povinnosti, které jsou nepřiměřené a v praxi obtížně proveditelné. Z hlediska Komise vedlo zavedení nařízení o skupinových výjimkách ke snížení počtu oznamených případů, což by Komisi v zásadě mělo umožnit soustředit více zdrojů na případy nejvíce narušující hospodářskou soutěž. To však bylo velkou měrou vyváženo nárůstem celkového počtu případů státní podpory v souvislosti s posledním rozšířením.

⁶ Článek 3 zmocňovacího nařízení.

⁷ Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004 (Úř. věst. L 140, 30.4.2006) viz kapitola III a příloha IIIA, IIIB (zemědělství) a IIIC (rybolov).

⁸ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999 (Úř. věst. L 83 ze dne 27.3.1999, s. 6), čl. 15 odst. 1: Pravomoci Komise ve věci navrácení podpory podléhají promlčecí lhůtě deseti let.

Využití nařízení o skupinových výjimkách se u jednotlivých cílů i mezi jednotlivými členskými státy značně liší. Míra využití podpory malých a středních podniků byla poměrně vysoká, zatímco počet režimů zavedených v rámci nařízení o skupinové výjimce týkající se podpory zaměstnanosti byl poměrně nízký. Pokud se nařízení o skupinových výjimkách často využívají, jsou odrazem výslovné volby politiky, např. Ministerstvo obchodu a průmyslu Spojeného království orgánům poskytujícím podporu doporučuje, aby co nejvíce využívaly nařízení o skupinových výjimkách. Počet opatření předložených některými jinými členskými státy je naopak poměrně nízký.

V období mezi roky 2001 až 2005 členské státy Komisi informovaly o téměř 1300 opatřeních podpory, která byla zavedena v rámci nařízení o skupinových výjimkách. Více než polovina opatření se týkala podpory malých a středních podniků v odvětví výroby a služeb, zatímco jedna čtvrtina souvisela s podporou na vzdělávání. Bylo předloženo poměrně málo opatření podpory zaměstnanosti a podpory malých a středních podniků v odvětví rybolovu (příloha C tabulka 1).

V roce 2001 bylo na základě dvou nařízení o skupinových výjimkách zavedeno přibližně 150 opatření. Od roku 2001 do roku 2005 se počet opatření významně zvýšil. Jen v roce 2005 členské státy zavedly více než 400 opatření: 198 opatření se týkalo podpory vyňaté z oznamovací povinnosti pro malé a střední podniky⁹ zejména v odvětví výroby a služeb, dalších 88 opatření podpory malých a středních podniků v zemědělském odvětví, 69 podpory na vzdělávání, 26 podpory zaměstnanosti a 22 podpory malých a středních podniků v odvětví rybolovu.

V období let 2001 až 2005 na čtyři členské státy, a to Itálii (28 % z celkového počtu opatření), Spojené království (23 %), Německo (14 %) a Španělsko (11 %), připadlo 75 % veškerých opatření. Počet opatření předložených některými členskými státy byl poměrně nízký: okolo 10 opatření či méně v případě Dánska, Finska, Irska, Lucemburska, Portugalska, Švédska a Francie¹⁰. Na deset nových členských států připadlo v roce 2005 více než 20 % předložených opatření (příloha C tabulka 2).

Bylo zavedeno 160 opatření podpory malých a středních podniků v zemědělství, což je v souladu s předchozími odhady, v nichž se uvádělo, že přibližně 30 % veškerých opatření v zemědělství bude spadat do nařízení o skupinových výjimkách. Doposud nařízení o skupinových výjimkách v zemědělském odvětví využila nejvíce Itálie (39 opatření v roce 2004 a 2005), Spojené království (23), Francie (22) a Španělsko (21). V roce 2005 členské státy začaly využívat rovněž nařízení o skupinové výjimce pro malé a střední podniky působící v odvětví rybolovu, zejména Itálie (13).

Co se týká výdajů, v roce 2005 bylo podle odhadu poskytnuto 2,9 miliardy EUR v rámci tří nařízení o skupinových výjimkách pro podporu malých a středních podniků, podporu na vzdělávání a podporu zaměstnanosti.¹¹ Na podporu malých a středních podniků připadla částka 1,5 miliardy EUR, částka ve výši 1,0 miliardy EUR byla poskytnuta na podporu na vzdělávání a 0,4 miliardy EUR na podporu zaměstnanosti. V rámci celé EU představovala v roce 2005 podpora poskytnutá v rámci nařízení o skupinových výjimkách okolo 8 % veškeré podpory zaměřené na horizontální cíle, ačkoli u několika členských států byl tento podíl významně vyšší: Řecko 25 %, Estonsko 29 %, Portugalsko 33 % a Polsko 63 %, (příloha C, tabulka 3).

⁹ Zhruba 20 % těchto opatření se týkalo podpory na výzkum a vývoj.

¹⁰ Pro Francouzsko předmětný údaj nezahrnuje zemědělské odvětví.

¹¹ Dosud nejsou k dispozici údaje pro zemědělství a rybolov.

3.2. Nařízení o skupinových výjimkách pro malé a střední podniky (kromě zemědělství a rybolovu), vzdělávání a zaměstnanost

Komise uvádí, že ačkoli došlo ke snížení počtu oznamení, členské státy nadále oznamují některá opatření podpory v případech, že:

- opatření nespadá do oblasti působnosti nařízení o skupinových výjimkách,
- limit stanovený v nařízeních o skupinových výjimkách znamená oznamovací povinnost, např. nařízení o skupinové výjimce týkající se vzdělávání má limit ve výši milionu EUR na jeden projekt,
- neexistuje (pocitovaná) dostatečná právní jistota.

Rozbor opatření, která jsou nadále oznamována, ukazuje, že nařízení o skupinových výjimkách může využít významný počet případů. V této souvislosti Komise u řady případů členským státům poradila, aby využily nařízení o skupinových výjimkách.

Nicméně při uplatňování nařízení o skupinových výjimkách se členské státy setkaly s určitými potížemi. Mnoho z nich poukazuje na nedostatečnou jasnost některých ustanovení a definic, což jim ponechává prostor pro výklad.

Poměrně málo problémů bylo zaznamenáno v souvislosti s uplatňováním nařízení o skupinové výjimce týkající se vzdělávání. Byl však oznamen značný počet opatření podpory, jelikož ta překračovala limitní hodnotu ve výši 1 milionu EUR stanovenou v nařízení o skupinové výjimce, což znamenalo individuální oznamovací povinnost. Tato opatření byla obecně posuzována podle pravidel nařízení o skupinové výjimce a z velké části byla schválena. Rozbor těchto případů a dotazů však ukázal, že členské státy mají potíže při správném uplatňování určitých ustanovení, např. co se týká způsobilých výdajů, jak jsou definovány v čl. 4 odst. 7, zejména osobních výdajů školitelů, infrastruktury v oblasti vzdělávání, nákladů v souvislosti se vzděláváním/personálem a dělící čáry mezi obecným a odborným vzděláváním podle čl. 2 písm. d) a e).

Počet opatření týkajících se podpory zaměstnanosti oznamených nebo zavedených podle příslušného nařízení o skupinové výjimce je poměrně nízký. Členské státy opatření oznámily kvůli potřebě právní jistoty nebo proto, že částka podpory v daném případě znamenala oznamovací povinnost stanovenou v článku 9 nařízení o skupinové výjimce pro podporu zaměstnanosti, zejména u dodatečných skupin znevýhodněných osob a přeměny smluv. Četné dotazy členských států týkající se pravidel a definic ukázaly, že existují problémy při uplatňování nařízení o skupinové výjimce pro podporu zaměstnanosti, např. v souvislosti s chráněným zaměstnáním, náklady na zaměstnávání zdravotně postižených osob, zachováním pracovních míst pro znevýhodněné pracovníky a zdravotně postižené osoby po určitou dobu a dodatečnými náklady souvisejícími s pracovními podmínkami zdravotně postižených osob. Řada členských států mimoto ustanovení vnímá jako příliš složitá, což může částečně vysvětlovat poměrně nízký počet opatření zavedených v rámci nařízení o skupinové výjimce pro podporu zaměstnanosti. Pokud budoucí případy tento trend potvrď, může to být pro Komisi důvodem, aby znova uvážila oblast působnosti nařízení o skupinové výjimce pro podporu zaměstnanosti.

V případu¹² proti Komisi Belgie usilovala o zrušení nařízení o skupinové výjimce pro podporu zaměstnanosti. ESD ve svém rozsudku zamítl žalobu na neplatnost podanou Belgií, podpořil nařízení Komise a vydal níže uvedené prohlášení o příslušných pravomocech Komise a Rady v oblasti státní podpory. ESD uvedl, že Komise nepřekročila své pravomoci,

¹² Případ C-110/03 *Belgie v. Komise*. Rozsudek ze dne 14. dubna 2005.

když pro státní podporu stanovila kritéria slučitelnosti. Komise se nemusela omezit na pouhou kodifikaci své předchozí praxe, ale mohla využít svých zkušeností, aby stanovila nová kritéria slučitelnosti, včetně přísnějších kritérií, než jsou stávající kritéria. Rada nařízením Rady (ES) č. 994/98 svěřila Komisi pravomoc prohlašovat, že určité kategorie podpory jsou slučitelné se společným trhem a nepodléhají oznamovací povinnosti.

Nařízení o skupinové výjimce týkající se malých a středních podniků bylo široce využíváno ve většině členských států. Několik zemí oznámilo potíže při uplatňování stávající definice malých a středních podniků, kterou považovaly za složitou. Některá opatření podpory malých a středních podniků jsou i nadále oznamována kvůli (pociťovanému) riziku, že by z opatření podpory mohly mít prospěch velké podniky. Komise mimoto zaznamenala, že v určitých odvětvích je uplatňování tohoto nařízení o skupinové výjimce obtížné vzhledem ke složitosti režimů podpory, např. opatření podpory pro širokopásmové služby.

Komise poskytla členským státům podporu, pokud jde o výklad specifických ustanovení a definic v nařízeních o skupinových výjimkách. Tato podpora spolu ze značným úsilím ze strany členských států vedla ke zvýšení kvality předkládaných souhrnných informací a k poměrně bezproblémovému fungování správního procesu.

3.3. Nařízení o skupinových výjimkách pro malé a střední podniky v odvětví zemědělství

Komise uvádí, že členské státy využívaly nařízení č. 1/2004 velmi odlišně. To může být odrazem rozdílů v době, kterou jednotlivé vnitrostátní orgány potřebují, aby se přizpůsobily novému nařízení, zejména v členských státech, v nichž je významný počet opatření podpory spravován na nižší než vnitrostátní úrovni. Rozbor opatření, jež jsou nadále oznamována, ukazuje, že značný počet opatření by mohl využít nařízení o výjimce. Jedním z důvodů může být riziko, aby opatření podpory nevyužily jiné než malé a střední podniky, ačkoli ve většině členských států se nejeví jako pravděpodobné, že by zemědělské podniky nesplňovaly definici malých a středních podniků.

Co se týká deseti nových členských států, zvláštní opatření u stávající podpory v zemědělském odvětví¹³ mohou být hlavním důvodem, proč byl zaveden poměrně malý počet nových opatření podpory a proč se nařízení o výjimce používá jen zřídka. To se může změnit, jakmile po 1. květnu 2007 nabude pro stávající opatření podpory účinku ustanovení o skončení platnosti.

V souvislosti s prováděním nařízení č. 1/2004 bylo zaznamenáno poměrně málo potíží. Hlavní problémy souvisejí s výkladem pravidel v čl. 4 odst. 8 a čl. 7 odst. 7, že nařízení zahrnuje pouze investiční podporu, která není omezena na zvláštní zemědělské produkty. Byly vzeseny rovněž dotazy v souvislosti pravidlem v čl. 4 odst. 8, že vyňata není podpora na „investice na pouhé nahrazení“. Určité obavy, že nebyly splněny všechny podmínky nařízení, celkově panovaly u přibližně 10 % opatření, pro něž byly předloženy souhrnné informace podle nařízení č. 1/2004.

3.4. Nařízení o skupinových výjimkách pro malé a střední podniky v odvětví rybolovu

Po počátečním období omezeného zájmu o nové nařízení o skupinové výjimce pro malé a střední podniky působící v odvětví rybolovu Komise v řadě členských států zaznamenala nárůst informovanosti o tomto nařízení a jeho využívání. Kontrola ex-ante jednotlivých

¹³ Smlouva o přistoupení, příloha IV bod 4. „Zemědělství“, s. 798 verze zveřejněná v Úředním věstníku L 236, ze dne 23.9.2003.

opatření ze strany Komise členským státům pomáhá při řádném provádění nařízení a jeho případných změnách. Zveřejňování opatření vyňatých z oznamovací povinnosti na internetu přispělo k větší transparentnosti a účinnější kontrole státní podpory v odvětví rybolovu.

3.5. Transparentnost a kontrola

Zveřejňování opatření přijatých na základě nařízení o skupinových výjimkách

Vzhledem k nutnosti překladu do 19 jazyků jsou opatření v rámci nařízení o skupinových výjimkách zveřejňována v Úředním věstníku po přibližně šesti měsících. K delším prodlevám docházelo v době po přistoupení. Dále se objevila otázka, zda je zveřejňování v Úředním věstníku nejlepším prostředkem pro zajištění transparentnosti. Vhodnější by mohlo být včasné zveřejňování opatření v závazném znění na internetu. Za účelem okamžitého zlepšení transparentnosti Komise zveřejňuje na internetu závazné znění formulářů se souhrnnými informacemi předanými po dni 1.1.2006, ačkoli v tomto směru neexistuje žádná právní povinnost.

Transparentnost se významně zlepšila dodatečnými ustanoveními zavedenými druhou generací nařízení o skupinových výjimkách (viz oddíl 2.3).

Předkládání výročních zpráv

Nové požadavky na předkládání zpráv stanovené v prováděcím nařízení normalizovaly a zjednodušily informace požadované u všech opatření podpory, a tím snížily zatížení členských států. Jak požadovalo zmocňovací nařízení, Komise prostřednictvím CIRCA¹⁴ členským státům poskytovala rovněž informace o počtu opatření v rámci skupinových výjimek a o výdajích na tato opatření.

Kontrola

GŘ pro hospodářskou soutěž provádí u nařízení o skupinových výjimkách, která spadají do jeho působnosti, zběžné kontroly ex-ante s ohledem na úplnost souhrnných informací. GŘ pro zemědělství zkoumá formuláře se souhrnnými informacemi před provedením, což umožnuje zjistit možné problémy v počáteční fázi.

Pokud jde o nařízení de minimis, hlavní rozdíl oproti ostatním nařízením o skupinových výjimkách spočívá v tom, že za prvé toto nařízení od orgánu poskytujícího podporu formálně vyžaduje, aby informoval (možného) příjemce o skutečnosti, že dostává podporu de minimis, za druhé orgánu poskytujícímu podporu formálně ukládá povinnost, aby prověřil, zda příjemce již neobdržel jinou podporu de minimis s cílem ověřit, že poskytnutí nové podpory nepovede k celkové kumulaci podpory de minimis nad stanovený strop. Při přijetí nařízení č. 69/2001 bylo dohodnuto, že od první podmínky by bylo možno upustit, pokud by byl zřízen „centrální registr“ pro podporu de minimis poskytnutou orgány všech členských států. Pokud je Komisi známo, pouze málo členských států takový registr sestavilo (Slovensko, Litva).

Zmocňovací nařízení rovněž rozšířilo úlohu vnitrostátních soudů. Stěžovatelé se mohou obrátit na vnitrostátní soudy, pokud jejich konkurenti obdrželi podporu, která není v souladu s podmínkami stanovenými v příslušném nařízení o skupinové výjimce. Jestliže vnitrostátní soudy zjistí, že kritéria nebyla splněna, podporu je nutno považovat za neoznámenou podporu se všemi důsledky, které to může mít, včetně navrácení podpory příjemci. Komisi není znám žádný případ, který by byl předložen vnitrostátnímu soudu.

¹⁴

CIRCA (Communication & Information Resource Centre Administrator) umožňuje výměnu důvěrných i nedůvěrných informací mezi Komisí a členskými státy.

4. ZÁVĚRY K PROVÁDĚNÍ UMOŽŇUJÍCÍHO OPATŘENÍ A BUDOUCÍMU VÝVOJI

Zkušenosti ukázaly, že cíle zmocňovacího nařízení byly z velké části splněny, jelikož členské státy mohly prostřednictvím zjednodušeného postupu zavést 1300 opatření podpory pro celou škálu cílů. To bylo doprovázeno významným snížením oznamených opatření podpory, což však Komisi pouze umožnilo vypořádat se s větším pracovním vytížením v souvislosti s posledním rozšířením. Některé členské státy nicméně nadále oznamují opatření podpory, jež by bylo možno provést v rámci nařízení o skupinových výjimkách, a to převážně z důvodu právní jistoty. Při přípravě nařízení o skupinových výjimkách bude Komise usilovat o zlepšení a objasnění různých ustanovení a definic a znova uváží oblast platnosti nařízení s cílem dále omezit oznamovací povinnosti a současně zajistit, aby se nařízení o skupinových výjimkách týkala pouze těch skupin případů, u nichž Komise může s dostatečnou jistotou vyloučit obavy s ohledem na hospodářskou soutěž.

V souladu s akčním plánem Komise pro státní podpory¹⁵ Komise zamýšlí seskupit všechna stávající nařízení o skupinových výjimkách, která spadají do jeho působnosti, do jednoho obecného nařízení o obecných výjimkách a rozšířit jeho oblast působnosti tak, aby zahrnovala určité druhy podpor na ochranu životního prostředí. To se bude týkat rovněž nařízení o skupinové výjimce pro regionální podporu, které bylo přijato 24. října 2006.¹⁶ Jelikož do konce roku 2006 nebude ukončen legislativní proces, Komise v prosinci 2006 prodloužila platnost zmíněných nařízení do 30.6.2008. Nová nařízení pro podporu malým a středním podnikům působícím v produkci zemědělských produktů byla přijata dne 6. 12. 2006. Tato nová nařízení pro podporu rozšiřují působnost nařízení pro podporu malých a středních podniků (nařízení Komise 70/2001 ve znění nařízení 364/2004 ze dne 25. 2. 2004) na podporu malým a středním podnikům působícím ve zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů. Dne 12. 12. 2006 bylo přijato nové nařízení pro podporu *de minimis*.¹⁷ (příloha A).

V souladu s akčním plánem státních podpor Komise hodlá rovněž zvýšit své úsilí v oblasti kontroly s cílem zajistit dodržování nařízení o skupinových výjimkách ze strany členských států. Za tímto účelem by v nařízeních měla být znova pečlivě uvážena pravidla týkající se transparentnosti, předkládání zpráv a kontroly.

¹⁵

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.html.

¹⁶

Nařízení Komise (ES) č. 1628/2006 ze 24. října 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu (Úř. věst. L 302 ze 1. listopadu 2006, s. 29).

¹⁷

Včetně podpory pro odvětví dopravy.

ANNEX

- A** List of all (group exemption and de minimis) Regulations on the basis of the Enabling Regulation
- Commission Regulation (EC) **No 68/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **training aid** (OJ L 10, 13.01.2001, p. 20-29); (Press release IP/00/1415) and **No 363/2004 of 25 February 2004** amending Regulation (EC) No 68/2001 (OJ L 63, 28.02.2004, p. 20-21); (Press release IP/03/1788)
 - Commission Regulation (EC) **No 69/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **de minimis aid** (OJ L 10, 13.1.2001, p. 30-32); (Press release IP/00/1415)
 - Commission Regulation (EC) **No 70/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs** (OJ L 10, 13.01.2001, p. 33-42); (Press release IP/00/1415) and **No 364/2004 of 25 February 2004** amending Regulation (EC) No 70/2001 as regards the extension of its scope to include **aid for research and development** (OJ L 63, 28.02.2004, p. 22-29); (Press release IP/03/1788)
 - Commission Regulation (EC) **No 2204/2002 of 5 December 2002** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid for employment** (OJ L 337, 13.12.2002, p. 3-14); (Press release IP/02/1618)
 - Commission Regulation (EC) **No 1/2004 of 23 December 2003** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs active in the production, processing and marketing of agricultural products** (OJ L 1, 03.01.2004, p. 1-16); (Press release IP/03/1691)
 - Commission Regulation (EC) **No 1595/2004 of 8 September 2004** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs active in the production, processing and marketing of fisheries products** (OJ L 291 of 14.09.2004, p. 3-11); (Press release IP/04/827)
 - Commission Regulation (EC) **No 1860/2004 of 6 October 2004** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **de minimis aid in the agriculture and fisheries sector** (OJ L 325, 28.10.2004, p. 4-9); (Press release IP/04/1188)
 - Commission Regulation (EC) **No 1628/2006 of 24 October 2006** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **national regional investment aid** (OJ L 302 of 1.11.2006, p. 29-40); (IP/06/1453 of 24/10/2006)
 - Commission Regulation (EC) **No 1857/2006 of 15 December 2006** on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **State aid to small and medium-sized enterprises active in the production of agricultural products** and **amending Regulation (EC) 70/2001** (OJ L 358 of 16.12.2006, p.3-21); (IP/06/1697 of 6.12.2006)
 - Commission Regulation (EC) on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **de minimis aid**, adopted by the Commission on 12.12.2006 (IP/06/1765), state aid reform/Legislation section on Commission Web page: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.html

- Commission Regulation (EC) amending Regulations (EC) No 2204/2002, (EC) No 70/2001 and (EC) No 68/2001 as regards **the extension of the periods of application** (publication forthcoming)
- B** List of draft (group exemption and de minimis) Regulations on the basis of the Enabling Regulation
- Draft Commission Regulation (EC) on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **de minimis aid in the fisheries sector** and amending Regulation (EC) No 1860/2004, (Press release IP/06/825), OJ C 276 of 14.11.2006, p. 7., available at http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/c_276/c_27620061114en00070013.pdf
- C** Statistical annexes

Table 1: Trend in the number of measures for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2001-2005, EU-25

Type of State aid group exemption regulation	Year					
	2001	2002	2003	2004	2005	Total
SME	101	123	139	149	198	710
Training	48	80	55	79	69	331
Employment	-	-	8	21	26	55
Agriculture	-	-	-	72	88	160
Fish	-	-	-	1	22	23
Total	149	203	202	322	403	1279

Note: The table excludes cases withdrawn. Figures for the EU-10 Member States are included as of 1 May 2004. Source: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture

Table 2: Number of measures by Member State for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2001-2005

Member State	Type of block exemption regulation					
	SME	Training	Employment	Agriculture	Fish	Total
EU-25	710	331	55	160	23	1279
BE	5	23	2	3	0	33
CZ	11	1	1	2	0	15
DK	4	1	0	0	0	5
DE	96	62	9	16	0	183
EE	5	5	1	0	1	12
EL	16	2	3	1	1	23
ES	81	26	5	21	2	135
FR	6	3	2	22	0	33
IE	6	6	0	0	0	12
IT	211	89	6	39	13	358
CY	3	0	0	0	0	3
LV	4	0	0	6	0	10
LT	3	2	1	0	1	7
LU	1	0	0	0	0	1
HU	7	1	4	1	0	13
MT	5	2	2	0	0	9
NL	25	2	2	13	0	42
AT	18	7	0	8	0	33
PL	29	5	10	1	0	45
PT	1	2	0	0	0	3
SI	0	0	0	1	1	2
SK	2	1	1	0	0	4
FI	2	0	0	3	2	7
SE	0	1	1	0	0	2
UK	169	90	5	23	2	289

Note: The table excludes cases withdrawn. Figures for the EU-10 Member States are included as of 1 May 2004. Source: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture

Table 3: Aid awarded under measures for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2005 (in million Euro)

Member States	SME	Training	Employment	Total	Total GER as percentage of total Horizontal aid
EU-25	1544	982	420	2946	7,8
Belgium	73	37	9	120	17,1
Czech Republic	44	0	-	44	11,3
Denmark	1	0	-	1	0,1
Germany	306	49	21	375	3,1
Estonia	4	0	0	4	29,1
Greece	12	0	49	61	24,6
Spain	65	34	0	100	4,6
France	43	-	2	45	0,8
Ireland	33	1	-	34	10,9
Italy	427	488	5	920	18,0
Cyprus	0	-	-	0	0,5
Latvia	3	-	-	3	11,3
Lithuania	0	0	2	2	7,9
Luxembourg	7	-	-	7	16,1
Hungary	22	0	4	26	5,7
Malta	0	0	0	0	0,6
Netherlands	4	1	0	5	0,4
Austria	77	37	-	114	20,0
Poland	75	22	305	401	62,8
Portugal	0	81	-	81	33,0
Slovakia	0	0	1	1	0,7
Finland	1	-	-	1	0,2
Sweden	-	-	5	5	0,2
United Kingdom	346	232	17	596	18,8

Source: DG Competition - Scoreboard Autumn 2006 (Table 13). Figures exclude expenditure for measures submitted under the group exemptions for agriculture and fisheries. Figures for the EU-10 Member States are included from 1 May 2004.

Useful links and addresses:

D State aid Scoreboard

Web-address:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html

E Web-page addresses of the publication of the GER measures in authentic language

– DG COMP:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/

– DG AGRI:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/exemption/info_en.htm

– DG FISH:

http://ec.europa.eu/fisheries/legislation/state_aid/block_exemption_en.htm

F List of Commission Units responsible for GER/Contact addresses

DG COMP:

- Unit I1 - State aid Policy,

Head of Unit Alain ALEXIS, tel: +32 2 29 55303

- Unit I3 - State aid network and transparency,

Head of Unit Wolfgang MEDERER, tel: +32 2 29 53584

DG AGRI:

- Unit H2 Competition

Head of Unit Susana MARAZUELA AZPIROZ tel: +32 2 29 65725

DG FISH:

- Unit D3 – Legal issues,

Michel MORIN, tel: +32 2 29 67022

DG TREN:

- Unit A4 – Internal market and Competition,

Anna COLUCCI, tel: +32 2 29 68319

Questions and information on the Evaluation Report:

Wolfgang Mederer

European Commission

DG Competition

Unit I3 - State aid network and transparency

Rue de la Loi, 200

1000 Brussels

Belgium

E-mail to DG Competition: stateaidgreffe@ec.europa.eu